

AFGØRELSE

(Varmeforsyning)

energi

KLAGENÆVNET

Frederiksborggade 15

1360 København K

Tlf 33 95 57 85

Fax 33 95 57 99

www.ekn.dk

ekn@ekn.dk

Afgørelsen offentliggøres i anonymiseret form

KLAGE FRA Aalborg Kommune, Forsyningsvirksomhederne over
AFGØRELSE FRA Energitilsynet af 14. oktober 2003
OM Betaling for afbrydelse af gasstik

24. september 2004

J.nr.: 21-290

Eksp.nr.: 16315

TAT

NÆVNETS Nævnnsformand, professor, cand.jur. Christen Boye Jacobsen
SAMMEN- Fhv. overing., cand.polyt. Jørgen Klitgaard
SÆTNING Direktør, cand.oecon. Niels Jørgen Ravn Sørensen
I SAGEN

Aalborg Kommune, Forsyningsvirksomhederne (herefter "Forsyningsvirksomhederne"), indbragte ved e-mail og brev af 10. november 2003 Energitilsynets afgørelse af 14. oktober 2003 for Energiklagenævnet.

Sagens baggrund er Forsyningsvirksomhedernes krav om betaling for at afbryde stikledninger ved overgangen fra bygas til flaskegas. Dette spørgsmål havde [...], indbragt for Energitilsynet.

Taksten for afbrydelse er 6.200 kr. ekskl. moms, mens nedtagning af måleren koster 320 kr. ekskl. moms pr. måler, i alt 8.150 inkl. moms.

Ved afgørelsen havde Energitilsynet fundet det urimeligt, at en kunde, som får omlagt sin gasforsyning til flaskegas, ikke skal betale for permanent afbrydelse af gasstikledningen, mens en anden kunde, som ikke ønsker gasforsyning i form af flaskegas, skal betale for en sådan afbrydelse. Energitilsynet henviste til, at Forsyningsvirksomhederne herved ikke behandler kunderne ens.

Energitilsynet har tidligere truffet afgørelse i en sag om Forsyningsvirksomhedernes krav om betaling for afbrydelse af bygasstikledning. Denne afgørelse blev stadfæstet ved Energiklagenævnets afgørelse af 22. juli 2002.

Energitilsynet fremkom den 11. juni 2004 med en redegørelse for sagen, som har været forelagt for Forsyningsvirksomhederne og [...], der fremført deres synspunkter i breve af 11. og 14. juli 2004.

Den påklagede afgørelse

Af den påklagede afgørelse af 14. oktober 2003 fremgår:

"Energitilsynet finder det [...] urimeligt, jf. varmemforsyningslovens § 21, stk. 4, at kunder i det pågældende forsyningsområde, som ikke ønsker at overgå til gasforsyning ved flaskegas, skal betale for den afbrydelse af stikledningen, som under alle omstændigheder skal foretages, idet forsyningen ønsker at ændre leveringsforholdet fra forsyning ved bygas til forsyning ved flaskegas.

Klagers argumentation

De skriver i Deres klage, at De ikke forstår, at Forsyningsvirksomhederne kan opkræve penge for afbrydelse af gasstik, når det er forsyningen, der ønsker at afbryde leverancen af bygas. Forsyningsvirksomhederne har valgt at omlægge gasforsyningen i Deres kvarter, hvilket indebærer, at gasledningerne i vejen bliver permanent afbrudt. I stedet vil gasforsyningen i fremtiden ske i form af flaskegas.

De oplyser, at omstillingen af gasforsyningen til flaskegas påtager Forsyningsvirksomhederne sig uden beregning. Såfremt man som kunde ikke ønsker flaskegas, vil Forsyningsvirksomhederne afbryde gasforsyningen til ejendommen samt tage gasmåleren ned. Taksten herfor er 8.150 kr. inkl. moms.

De oplyser afslutningsvis, at De i de sidste 7 år ikke har benyttet gas i ejendommen, idet alle gasrør fra måleren er permanent fjernet, og at De selvfølgelig har betalt Deres faste abonnement og afgifter i denne periode.

Selskabets argumentation

Forsyningsvirksomhederne oplyser i sin redegørelse, at den gældende takst for afbrydelse af gasforsyningen er på 6.200 kr. ekskl. moms, og at denne er anmeldt til Energitilsynet den 27. december 2002.

Forsyningen oplyser, at De allerede i 1997 forhørte Dem om vilkårene for at ophøre som gaskunde. Dengang var taksten for afbrydelse af gasforsyningen ca. 12.500 kr. inkl. moms. Siden 1997 har Aalborg Byråd vedtaget en ny takst for afbrydelse af gasstik sådan, at taksten nu er fastsat som gennemsnittet af omkostningerne forbundet med afbrydelser i forsyningsområdet. Dette har således reduceret omkostningerne forbundet med afbrydelse af gasstik med 4-5.000 kr.

Forsyningen oplyser videre, at De, efter at Aalborg byråd den 7. april 2003 vedtog at fastholde forsyningens nuværende leveringsbestemmelser og takst for afbrydelse af gasstik, har meddelt forsyningen, at De ønsker at fortsætte som gaskunde med gas leveret i flasker, og at omlægningen af gasforsyningen er gennemført og afsluttet.

Forsyningsvirksomhederne oplyser, at alle kunder bliver tilsluttet uden omkostninger for kunden uanset hvilken gasart (natur-, by- eller flaskegas), der er tale om. Der er hverken tilslutnings- eller

24. september 2004

J.nr.: 21-290

Eksp.nr.: 16315

TAT

Side 2 af 15

aftagepligt. Det oplyses endvidere, at alle kunder behandles ens ved forsyningsophør. Vedrørende ændring i gasart henviser forsyningen til punkterne 6.1 og 6.2 i leveringsbestemmelserne, hvoraf det fremgår, at forsyningen med rimeligt varsel kan ændre gasart, og at forsyningen løser de tekniske problemer, som evt. kan opstå i forbindelse med skift fra en gasart til en anden. Dette indebærer for kunden, at m³-pris, funktion og service forbliver uændret.

Med hensyn til en fast takst for afbrydelse af gasstik mener forsyningen, at dette rummer en række fordele herunder, at kunden kender de præcise vilkår for sin beslutning, at alle kunder behandles ens uanset de faktiske omkostninger, at renoveringsarbejder kan planlægges på en omkostningseffektiv måde, og at det er let at administrere en fast takst.

Lovhjemmel

Gasforsyningen i Aalborg leverer bygas bestående af naturgas og luft i lige blanding. Virksomheden er derfor omfattet af varmeforsyningslovens § 2, stk. 1, 1) omhandlende anlæg til produktion og fremføring af andre brændbare gasarter end naturgas.

[...]

Energitilsynets argumentation

Forsyningsvirksomhederne har vedlagt sin redegørelse til Energitilsynet en række bilag, blandt andet forsyningens brev til Dem af 17. marts 2003, som er et svar på Deres brev til forsyningen af 5. marts 2003. Af dette brev fremgår, at overgangen fra bygas til flaskegas oftest indebærer, at hele den gamle gasinstallation udskiftes uden omkostninger for kunden, men at den eksisterende installation i ejendommen også kan anvendes.

Forsyningen har også vedlagt sit brev af 14. februar 2003, som er meddelelsen om de forestående ændringer i Deres gasforsyning. Af brevet fremgår, at forsyningen udfører og betaler for de ændringer, som overgangen fra bygas til flaskegas indebærer. Det fremgår tillige af brevet, at såfremt De ikke ønsker at fortsætte som kunde, skal De opsiges Deres abonnement skriftligt, hvorefter forsyningen vil afhente Deres gasmåler samt afbryde gasforsyningen til Deres ejendom. Taksten for en afbrydelse er angivet til 6.200 kr. ekskl. moms, mens nedtagning af gasmåler koster 320 kr. ekskl. moms pr. måler.

Forsyningsvirksomhedernes takster er anmeldt til Energitilsynet og fremgår desuden af Aalborg kommunes hjemmeside (www.aalborg.dk), hvor en "Permanent afbrydelse af stikledninger mv." er angivet til 7.750 kr. inkl. moms, mens "Nedtagning af måler ved leveringsophør" er angivet til 400 kr. inkl. moms.

I henhold til Gasreglementet er en gasleverandør berettiget til, hvis gasforsyningen ophører, at forlange stikledningen afproppet og afskåret fra hovedledningen. Energitilsynet bemærker, at der i denne sag er tale om en omlægning af et helt kvarters gasforsyning, og at det således ikke kun er Dem, der står over for at skulle skifte gasart. Således må der være flere gasforbrugere i Deres kvarter, som står i en situation magen til Deres.

Når gasforsyningen overgår fra bygas til flaskegas må der således være en række af gasstikledninger, som skal afproppes og afskæ-

24. september 2004

J.nr.: 21-290

Eksp.nr.: 16315

TAT

Side 3 af 15

res fra hovedledningen. I en sådan situation forekommer det Energitilsynet urimeligt, at en kunde, som får omlagt sin gasforsyning til flaskegas, ikke skal betale for denne permanente afbrydelse af sin stikledning, mens en anden kunde, som ikke ønsker gasforsyning i form af flaskegas, skal betale for en sådan afbrydelse.

En kunde, der vælger at aftage flaskegas, kan efter forsyningens oplysninger af 17. marts 2003 tillige få udskiftet hele den gamle gasinstallation uden omkostninger ved overgangen til flaskegas. Anvendelsen af flaskegas stiller således ikke krav om, at ejendommens eksisterende gasinstallationer fortsat anvendes.

[...]

Da kunder, som ikke ønsker at overgå til flaskegas, skal betale for afbrydelsen af deres gasstikledning, mens kunder, som ønsker at overgå til flaskegas, ikke skal betale for en sådanne afbrydelse af stikledningen, mener Energitilsynet ikke, at Forsyningsvirksomhederne ved Aalborg kommune behandler alle kunder ens inden for det forsyningsområde, som Forsyningsvirksomhederne har valgt at ændre forsyningsmåde for.

Energitilsynet finder det på denne baggrund urimeligt, jf. varmemforsyningslovens § 21, stk. 4, at kunder i det pågældende forsyningsområde, som ikke ønsker at overgå til gasforsyning ved flaskegas, skal betale for den afbrydelse af stikledningen, som under alle omstændigheder skal foretages, idet forsyningen ønsker at ændre leveringsforholdet fra forsyning ved bygas til forsyning ved flaskegas.

Energitilsynet har i sin afgørelse lagt vægt på, at det er Forsyningsvirksomhederne, der har valgt at omlægge gasforsyningen i det pågældende område - ikke de enkelte kunder i forsyningsområdet. Forsyningens arbejdsbyrde pr. kunde ved afbrydelsen af bygasforsyningen til området må antages at være den samme uanset, om den enkelte kunde vælger at overgå til forsyning ved flaskegas eller vælger ikke at blive forsynet med gas i fremtiden. Ved at opkræve betaling for afbrydelse af bygasforsyningen hos de kunder, som ikke ønsker at aftage flaskegas fra forsyningen, diskrimineres disse kunder i forhold til de kunder, som ønsker at fortsætte med at aftage gas."

Klagen til Energiklagenævnet

Af Forsyningsvirksomhedernes brev af 10. november 2003 fremgår bl.a.:

"Energitilsynet har tilsyneladende misforstået en række forhold, herunder tekniske/installationsmæssige forhold. Ligesom afgørelsen ikke ses at respektere Energiklagenævnets afgørelse af 22. juli 2002, [...], hvorefter:

- Gasforsyningen har ret til at fastsætte en takst for afbrydelse ved endeligt leveringsophør, det vil sige ophør som kunde ved Gasforsyningen, og dermed at
- Gasforsyningen har ret til at fastsætte denne takst som et gennemsnit af de omkostninger, der kan henføres til de enkelte afbrydelser ved endeligt leveringsophør.

24. september 2004

J.nr.: 21-290

Eksp.nr.: 16315

TAT

Side 4 af 15

[...]

Energiklagenævnet fastslog i ovennævnte afgørelse, at afbrydelse af gasstik kan kræves betalt via en fastsat afgift/takst, samt at dette skal fremgå af Gasforsyningens leveringsbestemmelser.

[...]

Aalborg Kommune, Gasforsyningens leveringsbestemmelser (vedlagt) blev herefter ved Aalborg Byråds beslutning den 26. august 2002 ændret i overensstemmelse med Energiklagenævnets afgørelse, så det i punkterne 4.12, 12.1 og 19.7 er præciseret, at der skal betales for afbrydelse af gasstik ved et leveringsforholds endelige ophør og efter den af Byrådet fastsatte takst.

Den fastsatte takst for afbrydelse af gasstik blev vedtaget af Aalborg Byråd første gang med virkning fra den 1. januar 2000. Aalborg Byråd har herefter løbende revideret taksten. Den nugældende takst er på 6.200 kr., ekskl. moms.

Såvel leveringsbestemmelser som takst for afbrydelse af gasstik er anmeldt til Energitilsynet.

Det kan derfor konkluderes, at Gasforsyningens opkrævning af takst for afbrydelse af et gasstik som følge af leveringsforholdets endelige ophør fra Gasforsyningen er i overensstemmelse med Energiklagenævnets afgørelse af 22. juli 2002.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at Gasforsyningen leverer såvel bygas, som naturgas og F-gas, og at et skift herimellem ikke er at betragte som ophør af leveringsforholdet. Det endelige ophør af leveringsforholdet indtræder først, når der ikke er tale om levering af en af disse gasarter [...].

[...]

Energitilsynets afgørelse giver endvidere anledning til følgende kommentarer:

[...]

Endvidere skal erindres, at afbrydelse af et gammelt gasstik fra en hovedledning indgår i mange typer af ledningsrenovering, herunder når gamle ledningssystemer skal udskiftes med nye, eller når en gasstikledning er blevet utæt og skal skiftes.

Samtidig skal bemærkes, at det ikke er korrekt, at en kunde, der fortsætter, ikke betaler for en renovering, mens en kunde, der ophører, betaler.

Alle ydelser bliver selvfølgelig betalt. For kunder, der fortsætter, er renoverings- og herunder eventuelle omstillingsomkostninger indregnet i de løbende forbrugs-/m³-takster. Mens omkostningerne til permanente afbrydelser ved endeligt leveringsophør som ovenfor nævnt bliver indregnet i den særskilte takst for endelige leveringsophør.

[...]

Konsekvensen af Energitilsynets afgørelse vil blive, at der ikke kan fastsættes en takst i disse situationer for ydelsen frakobling af stikledningen/gasforsyningen til ejendommen.

Dette ville imidlertid føre til urimelige vilkår for de kunder, der ønsker endeligt at ophøre. Nogle kunder – som den aktuelle – ville da blive frakoblet gratis, mens andre typisk vil komme til at betale

24. september 2004

J.nr.: 21-290

Eksp.nr.: 16315

TAT

Side 5 af 15

mellem 12-25.000 kr. for den samme ydelse. At blive frakoblet ville med andre ord blive et slags lokalt lottospil.

[...]

For god ordens skyld skal det erindres, at når Gasforsyningen ændrer gaskvalitet i enkelte gader, tages ikke bare stikledninger ud af drift, men primært tages hovedledningerne ud af drift, - det er dybest set hele ideen med denne teknik. Der er altså ingen grund til rent fysisk at afbryde den enkelte stikledning, idet hele rørsystemet (hoved- og stikledninger) tømmes for gas og tages ud af drift. Det har i den aktuelle sag betydet, at der ikke skulle graves 17 huller (1 pr. ejendom).

I den aktuelle sag, der som nævnt berører 17 ejendomme, udgør omkostningerne til opgravning og sikring af det afbrudte hoved- og stikledningsnet i alt 38.084 kr., ekskl. moms eller 2.240 kr., ekskl. moms pr. ejendom.

Med andre ord ville man ved at følge Energitilsynet tankegang og dermed ikke opkræve en afbrydelsestakst for de kunder, som ikke ønsker at fortsætte som kunde ved Gasforsyningen, fejlagtigt vælge hele det samlede beløb på 38.084 kr., ekskl. moms over på de tilbageværende kunder, som senere måtte vælge endeligt at ophøre med at være kunde ved Gasforsyningen.

[...]

Takst for afbrydelse af gasstik

Leveringsbestemmelsernes punkterne 4.12, 12.1 og 19.7 angiver, at der er en takst for afbrydelse af gasstik.

Ud fra Energiklagenævnets afgørelse af 22. juli 2002 kan konkluderes, at Gasforsyningen har ret til at fastsætte en takst for leveringsophør/afbrydelse på følgende grundlag:

- De, der vælger endeligt at ophøre som gaskunder, skal til sammen bære omkostningerne ved frakoblingerne.
- For at undgå et unødigt højt omkostningsniveau udbydes jord- og belægningsarbejder i offentlig licitation hvert andet år. Der har senest været afholdt licitation i januar 2002. Gasforsyningen har altid valgt den billigste entreprenør. Det kan endvidere oplyses, at jord- og belægningsarbejderne udgør ca. 86% af de samlede omkostninger. Resten af omkostningerne er Gasforsyningens eget arbejde samt materialer.
- Alle omkostninger forbundet med afbrydelserne i løbet af et år er medtaget, og taksten beregnes som et gennemsnit af disse omkostninger [...].

En fast takst for afbrydelse af en ejendom rummer en række fordele bl.a.:

- Taksten kan oplyses på forhånd, og kunden/ejeren kender de præcise vilkår, inden der træffes en beslutning.
- Taksten er udtryk for et "frimærkeprincip" og ikke et "lottomprincip". Alle kunder/ejere behandles ens, uanset de faktiske omkostninger ved den enkelte afbrydelse. Kunden/ejeren har jo ingen indflydelse på om hovedledningen tilfældigvis ligger i en "dyr" eller "billig" belægning, eller om Gasforsyningen er i gang med et renoveringsarbejde.

24. september 2004

J.nr.: 21-290

Eksp.nr.: 16315

TAT

Side 6 af 15

- Renoveringsarbejder kan planlægges på en omkostningseffektiv måde.
- Administrativ enkel og dermed billig løsning.

Renoveringsarbejder

[...]

Ved den enkelte renoveringsopgave vælger Gasforsyningen den teknik, der for Gasforsyningen – og dermed for kunderne – er mest omkostningseffektiv. Alt andet vil være uacceptabelt. Det er en af Gasforsyningens driftsopgaver at vedligeholde og optimere ledningsnettet på en økonomisk og miljømæssig forsvarlig måde.”

Energitilsynets bemærkninger til klagen

I e-mail af 11. juni 2004 bemærkede Energitilsynet, at

”[...] tilsynets afgørelse ikke bestrider forsyningens ret til at fastsætte en takst som et gennemsnit af de omkostninger, der kan henføres til de enkelte afbrydelser ved endeligt leveringsophør jf. § 19.7 i forsyningens leveringsbestemmelser.

Energitilsynet finder det derimod urimeligt, at en kunde, der ikke ønsker at aftage gas i form af flaskegas, skal betale for afbrydelse af stikledningen i forbindelse med, at forsyningen har valgt at afbryde leverancen af rørført bygas til det pågældende område, dvs. til samtlige kunder i området. En kunde i samme område, der ønsker at aftage gas på flaskeform, skal ikke betale for afbrydelsen af stikledningen. Dermed behandler forsyningen efter Energitilsynets opfattelse ikke alle kunder ens inden for det pågældende forsyningsområde.

[...]

Det er dog vigtigt at huske på, at der i nærværende sag er tale om en permanent afbrydelse af områdets forsyningsnet. Dermed vil gasforsyningen til områdets kunder skal for fremtiden alene kunne ske i form af flaskegas.

Sammenfatning og afsluttende bemærkninger

Energitilsynet har i den pågældende sag foretaget en rimeligheds-vurdering af den af Aalborg Kommune, Forsyningsvirksomhederne opkrævede takst for afbrydning af en kundes gasstikledning i forbindelse med en omlægning af gasforsyningen i kundens leveringsområde fra bygas til flaskegas.

[...] Energitilsynet anser forsyningens ønske om en omlægning af en permanent gasforsyning fra en forsyningsnetsbaseret gasleverance til en flaskebaseret gasleverance som værende en utidssvarende løsning, og alene af den grund burde de pågældende forbrugere i forsyningsområdet have haft mulighed for at fravælge den flaskebaserede gasleverance uden nogen form for omkostninger.

Ud fra oplysningerne i den af forsyningen til Energiklagenævnet fremsendte klage har Energitilsynet i nærværende redegørelse illustreret, at forsyningens leveringsbestemmelser kun sparsomt beskriver bestemmelserne for flaskegaskunder, samt at det ikke fremgår klart af forsyningens takstblad, hvilke omkostninger flaskegaskunder pålægges af forsyningen.”

24. september 2004

J.nr.: 21-290

Eksp.nr.: 16315

TAT

Side 7 af 15

Energitilsynets bemærkninger har været i høring hos Forsyningsvirksomhederne og [...].

Ved brev af 11. juli 2004 svarede [...], at han tilsluttede sig Energitilsynets afgørelse, og bemærkede, at Aalborg Kommune har en besparelse ved ikke at renovere det eksisterende net. [...] ønsker ikke gas fra Forsyningsvirksomhederne.

Ved brev af 14. juli 2004 svarede Forsyningsvirksomhederne følgende:

”[...]

Det kan konstateres, at Energitilsynet ikke bestrider Gasforsyningens ret til at fastsætte en takst som et gennemsnit af de omkostninger, der kan henføres til de enkelte afbrydelser ved endeligt leveringsophør, jfr. pkt. 19.7 i leveringsbestemmelserne.

Energitilsynet bestrider imidlertid, at Gasforsyningen kan opkræve taksten i en ganske lille del af forsyningsområdet, da

- det vil være en forskelsbehandling af de 17 kunder i det konkrete område, når forsyningen omlægges fra en gasart til en anden,
- den nye gasart er utidssvarende, individuel, og kan varetages af et hvilket som helst firma, som kan levere gas på flasker m.m.,
- Gasforsyningens leveringsbestemmelser kun sparsomt beskriver forhold for F-gaskunder, og
- det ikke klart fremgår af forsyningens takstblad, hvilke omkostninger F-gaskunder pålægges af forsyningen.

[...]

Endeligt ophør contra omlægning

Hertil skal vi på ny henlede opmærksomheden på, at en kunde kun betaler taksten for afbrydelse af gasstik ved endeligt leveringsophør til ejendommen. En kunde, som af andre årsager får udskiftet sin stikledning, betaler derimod selvfølgelig ikke denne ophørstakst.

En kunde, der vælger at ophøre som gaskunde i forbindelse med omlægningen til F-gas, skal behandles på samme måde som alle andre kunder, der måtte ønske at ophøre som gaskunde. Det er fuldstændig uafhængigt af, hvilken gasart der leveres eller påtænkes leveret til kunden.

[...]

Energitilsynet har fundet, at det er urimeligt at opkræve den omhandlede takst, fordi forsyningen har valgt at afbryde leverancen af rørført bygas. Hertil skal det bemærkes, at Gasforsyningen ikke har valgt at afbryde leverancen. Gasforsyningen har derimod valgt at omlægge fra en gasart til en anden, jfr. pkt. 6.2 i leveringsbestemmelserne.

[...]

En F-gasløsning i Gasforsyningens regi er en kollektiv ordning med en helt igennem professionel installation, der i enhver henseende lever op til kravene i Gasreglementet. [...] For kunden vil

24. september 2004

J.nr.: 21-290

Eksp.nr.: 16315

TAT

Side 8 af 15

der tillige ikke være nogen forskelle i brug af komfuret - kunden har fuld gasmæssig service på komfuret og er selvfølgelig også omfattet af Gasforsyningens døgnvagt. Endelig skal det erindres, at denne service er indregnet i taksten for m³-forbruget.

En F-gasløsning er således teknisk og brugsmæssigt fuldt på højde med en bygas- eller naturgasbaseret forsyning.

[...] Ved renovering bliver det eksisterende ledningsnet permanent afbrudt ved alle kunder i renoveringsområdet og derpå erstattet af et nyt permanent ledningsnet og stik.

I den aktuelle sag blev det eksisterende ledningsnet permanent afbrudt ved alle kunder i området og erstattet af et nyt permanent F-gassystem.

[...]"

24. september 2004

J.nr.: 21-290

Eksp.nr.: 16315

TAT

Energiklagenævnets praksis

I afgørelsen af 22. juli 2002 (j.nr. 97-2311-0123) bemærkede nævnet:

"Fra Aalborg Kommune, Forsyningsvirksomhedernes leveringsbestemmelser af 6. januar 1999, der er anmeldt til Energitilsynet den 18. december 1998 og gældende fra 1. februar 1999, citeres:

Takstblad 2.11 Alle afgifter fastsættes og reguleres af Aalborg byråd....

Afbrydelse 4.12 Hvis stikledningen ikke mere benyttes, jfr. afsnit 19, skal stikledningen afbrydes ved hovedledningen.

Flytning 8.4 Gasforsyningen kan kræve måleren flyttet, såfremt det, efter Gasforsyningens skøn, viser sig hensigtsmæssigt.

Takster 12.1 Alle takster, jfr. punkterne 8.12, 9.4, 10.2, 16.5, 16.6, 16.7, 17.5, og 19.6 samt afsnittene 13 og 14, fastsættes af Aalborg byråd og fremgår af takstbladet.
Takstbladet kan rekvireres ved Gasforsyningen og Kundecentret.

Kundens Opsigelse 19.1. Kunden har med ejerens samtykke ret til at opsige leveringsforholdet med et varsel på 1 måned.

Skriftlig Meddelelse 19.2 Opsigelsen, der skal være skriftlig, sendes til Gasforsyningen.

Gasforsyningens opsigelse 19.4 Gasforsyningen har ret til at opsige leveringsforholdet med et varsel på 3 måneder, hvis der gennem den enkelte stikledning ikke har været forbrug inden for det seneste år.

Nedtagning af målerudstyr 19.6 Gasforsyningen nedtager sit målerudstyr på ophørstidspunktet.
Kunden betaler for målerens nedtagelse i henhold til den fastsatte takst.

Stikafbrydelse 19.7 Har kunden opsagt leveringsforholdet i henhold til punkterne 19.1 og 19.2, og er der ikke andre gaskunder i ejendommen, eller har Gasforsyningen opsagt leveringsforholdet i henhold til punkt 19.4, er Gasforsyningen beretti-

Side 9 af 15

get til at afbryde stikledningen ved hovedledningen.

Ejeren betaler de udgifter, der er forbundet med afbrydelsen, herunder det tilknyttede gravearbejde, efter regning.

[...]

Gasforsyningen har i skrivelse af 14. maj 2001 til Energitilsynet oplyst at i mange år kunne en kunde, der ikke længere ønskede at bruge gas, ophøre med dette med meget kort varsel mod at betale de omkostninger, der marginalt var forbundet med en afbrydelse af stikledningen ved hovedledningen i gaden. I de senere år blev der imidlertid af flere årsager en så stor spredning gående fra nogle få hundrede kroner, hvis afbrydelsen sker i forbindelse med renoveringsarbejder, over 2.000 – 3.000 kr. for afbrydelse i ube-fæstede arealer til ca. 25.000 kr. i tætby-området, at byrådet vedtog en takst på 6.000 kr. excl. moms med virkning pr. 1. januar 2000 for en afbrydelse af en gasstikledning uanset hvor kunden bor, og uanset om Gasforsyningen er i gang med en renovering eller ej. Princippet for takstfastsættelsen er, at de kunder der vælger at ophøre som gaskunder tilsammen skal bære de marginale omkostninger ved frakoblingerne.

24. september 2004

J.nr.: 21-290

Eksp.nr.: 16315

TAT

Side 10 af 15

Energiklagenævnets bemærkninger

1. Nævnet deler klagers opfattelse hvorefter der ikke med Konkurrencenævnets kendelse af 13. juni 1991, i hvilken Svendborg Gasværk bl.a. fandtes berettiget til at opkræve omkostningerne for nedtagning af målere også for tiden før leveringsbestemmelsernes anmeldelse 20. april 1990, er taget stilling til gyldigheden af den i den foreliggende sag opkrævede takst for stikledningsafbrydelse.

2. Til det af Energitilsynet under henvisning til Gasreglementet, jf. lov nr. 206 af 27. marts 2000 om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger, anførte om Aalborg kommunes berettigelse af sikkerhedsmæssige grunde til at forlange gasforsyningen afbrudt bemærkes, at leveringsbestemmelsernes pkt. 4.12, første led og pkt. 19.7 første led in fine fastlægger retsstillingen af betydning for nærværende sag.

3. Energiklagenævnet konstaterer dernæst, at leveringsbestemmelserne udover i pkt. 4.12 at fastslå, at en afbrydelse, herunder det tilknyttede gravearbejde, udføres af Gasforsyningen for ejers regning, i pkt. 19.7 foreskriver, at "ejeren betaler de udgifter, der er forbundet med afbrydelsen, herunder det tilknyttede gravearbejde, efter regning", hvorimod det eksempelvis om nedtagning af målerudstyr i pkt. 19.6 er fastsat, at kunden betaler for målerens nedtagelse i henhold til den fastsatte takst. Bestemmelsen om takster i leveringsbestemmelsernes pkt. 12.1 henviser i konsekvens heraf ikke til pkt. 4.12 og 19.7.

4. Den af Aalborg byråd fastsatte og anmeldte takst for stikafbrydelse er baseret på de gennemsnitlige faktiske omkostninger ved afbrydelse af gasstikledninger i løbet af et år. Energitilsynet finder i dets redegørelse at dette må anses for rimeligt, dog bør de administrative omkostninger, der direkte kan henføres til afskæring af gasstik, også indregnes. Imidlertid indebærer en ordning hvor

kunden kan vælge at få et alternativt tilbud, at forsyningen tvinges til størst mulig effektivitet ved udførelsen af det pågældende arbejde, hvilket efter tilsynets opfattelse er en fordel for samtlige forbrugere.

5. Bestemmelserne i varmemforsyningslovens kap. 4 om priser indeholder ikke nærmere retningslinier om hvilke ydelser en varmemforsyningsvirksomhed skal kunne kræve betalt efter regning resp. efter en til Energitilsynet anmeldt takst. Anmeldelsespligten omfatter såvel efter lovens § 21 som efter anmeldelsesbekendtgørelse 1070/2000 "tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser". Ej heller ses forarbejderne til loven at indeholde bindende forudsætninger om, at en ydelse som i nærværende sag kun skal kunne vederlægges efter regning.

6. Det er herefter forsyningsvirksomheden, som inden for lovens rammer for prissætning fastlægger takster og andre betingelser for virksomhedens ydelser og foretager anmeldelse efter reglerne herfor. Nævnet finder på denne baggrund, at Energitilsynet ikke har haft den fornødne hjemmel til at fastslå, at stikledningsafskæringer i modsætning til hovedparten af forsyningsvirksomhedens øvrige ydelser ikke kan betinges af betaling af en fast afgift – som anmeldt i 2000 – men skal vederlægges efter regning.

7. De af Gasforsyningen fastsatte leveringsbestemmelser af 6. januar 1999 foreskriver imidlertid betaling for stikledningsafbrydelse efter regning. Den af Aalborg byråd med virkning fra 1. januar 2000 fastsatte og behørigt anmeldte takst herfor er ikke hjemlet i leveringsbestemmelserne og kan følgelig ikke gøres gældende mod den oprindelige klager [...] sålænge leveringsbestemmelserne ikke er ændret til at foreskrive betaling i henhold til en fastsat takst."

24. september 2004

J.nr.: 21-290

Eksp.nr.: 16315

TAT

Side 11 af 15

Retsgrundlag og kontraktsgrundlag

I varmemforsyningsloven – lov nr. 772 af 24. juli 2000 om varmemforsyning med senere ændringer – hedder det bl.a.:

"§ 1. Lovens formål er at fremme den mest samfundsøkonomiske og miljøvenlige anvendelse af energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand samt at formindske energiforsyningens afhængighed af olie.

Stk. 2. [...]

§ 2. Ved kollektive varmemforsyningsanlæg forstås virksomhed, der driver følgende anlæg med det formål at levere energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand:

1) Anlæg til produktion og fremføring af andre brændbare gasarter end naturgas.

2) [...].

§ 21. Tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser for de af § 20 og § 20 b omfattede ydelser skal med angivelse af grundlaget herfor anmeldes til et af miljø- og energiministeren nedsat tilsyn (Energitilsynet) efter regler fastsat af tilsynet.

Stk. 2. [...]

Stk. 3. Tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser, der ikke er anmeldt som foreskrevet efter stk. 1, er ugyldige.

Stk. 4. Finder Energitilsynet, at tariffer, omkostningsfordeling eller andre betingelser er urimelige eller i strid med bestemmelserne i §§ 20, 20 a eller 20 b eller regler udstedt i henhold til loven, giver tilsynet, såfremt forholdet ikke gennem forhandling kan bringes til ophør, pålæg om ændring af tariffer, omkostningsfordeling eller betingelser.

Stk. 5. Såfremt tariffer, omkostningsfordeling eller andre betingelser må antages at ville medføre en i samfundsmæssig henseende uøkonomisk anvendelse af energi, kan tilsynet efter forhandling som nævnt i stk. 4 give pålæg om ændring af tariffer, omkostningsfordeling eller betingelser.

Stk. 6. [...].”

Af lovbekendtgørelse nr. 988 af 8. december 2003 om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger fremgår:

”§ 15. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætte bestemmelser for gasinstallationer (gasreglementet) [...].

§ 16. Sikkerhedsstyrelsen varetager kontrol og tilsyn med gasinstallationer og gasmateriel for at overvåge den sikkerhedstekniske tilstand ved installationerne.

§ 26, stk. 3. Bestemmelser udstedt i medfør af [den tidligere lov] har virkninger, indtil de afløses af bestemmelser udstedt i medfør af denne lov.”

I de – herunder som konsekvens af Energiklagenævnets afgørelse af 22. juli 2002 – reviderede leveringsbetingelser for gasforsyningen, dateret oktober 2002, hedder det bl.a.:

”4.11. Gasforsyningen har ret til at opsætte målerskab med gasflaske(r) til forsyning af en kunde og levering af F-gas, hvis Gasforsyningen finder det hensigtsmæssigt.

4.12. Hvis en stikledning, der er tilkoblet en hovedledning i drift, ikke mere benyttes, jfr. afsnit 19, er Gasforsyningen berettiget til at afbryde stikledningen ved hovedledningen.

[...]

Ejeren betaler for stikafbrydelsen i henhold til den fastsatte takst.

6.1. Gasforsyningen leverer én af følgende gasformer: bygas, naturgas eller flaskegas (F-gas). [...]

6.2. Gasforsyningen kan med rimeligt varsel ændre gaskvalitet.

12.1. Alle takster, jf. punkterne 4.12, [...] 19.6 og 19.7, [...] fastsættes af Aalborg Byråd og fremgår af takstbladet.

Takstbladet kan rekvireres ved Gasforsyningen og Kundecentret.

19.1. Kunder har [...] ret til at opsige leveringsforholdet med et varsel på 1 måned.

19.2. Opsigelsen, der skal være skriftlig, sendes til Gasforsyningen.

19.3. Kunden hæfter for betaling af alle krav efter gældende takster, indtil opsigelsen er meddelt Gasforsyningen, og måleren er aflæst.

24. september 2004

J.nr.: 21-290

Eksp.nr.: 16315

TAT

Side 12 af 15

19.4. Gasforsyningen har ret til at opsige leveringsforholdet med et varsel på 3 måneder [...].

19.7. Har kunden opsagt leveringsforholdet i henhold til punkterne 19.1 og 19.2, og er der ikke andre gaskunder i ejendommen, eller har Gasforsyningen opsagt leveringsforholdet i henhold til punkt 19.4, er Gasforsyningen berettiget til at afbryde stikledningen ved hovedledningen. Ejeren betaler for stikafbrydelsen i henhold til den fastsatte takst.

19.10. Er det ved midlertidigt ophør af gasforbrug nødvendigt at afbryde stikledninger ved hovedledninger i gade/vej, vil dette blive foretaget af Gasforsyningen mod betaling af de, ved afbrydelsen samt retableringen af forsyningen, afholdte udgifter efter regning."

Forsyningsvirksomhederne har under sagen oplyst, at leveringsbestemmelserne er ændret med virkning fra 1. januar 2004. I forhold til de citerede bestemmelser er ændringerne følgende:

- pkt. 4.11. er nu 4.12.;
- 4.12. er nu pkt. 4.13. med formuleringen: "Hvis en stikledning, der er tilkoblet en hovedledning i drift, ikke mere benyttes...";
- i pkt. 12.1. henvises nu til pkt. 4.13. i stedet for 4.12.;
- i pkt. 19.7. er "gaskunder" nu ændret til "gasforbrugere", og leddet "ved hovedledningen" i slutningen af bestemmelsens første del er nu udgået;
- i pkt. 19.10. er "ved hovedledninger i gade/vej" nu udgået.

Det er oplyst, at de reviderede leveringsbestemmelser er anmeldt til Energitilsynet.

Energiklagenævnets bemærkninger

Indledningsvis bemærker Energiklagenævnet, at Forsyningsvirksomhedernes gældende leveringsbetingelser for gasforsyning, der er anmeldt til Energitilsynet, er affattet således, at Forsyningsvirksomhederne kan præstere rigtig ydelse ved levering af bygas, flaskegas eller naturgas efter sit valg (punkt 6.1), og at ejeren skal betale for afbrydelse af stikledningen, uanset hvem af parterne der er årsag til, at leverancen af ledningsbåren gas ophører (punkt 4.12 og 19.7). Det fremgår endvidere af sagen, at taksten kan fastsættes som et gennemsnit af omkostningerne ved de enkelte afbrydelser.

Som det blev berørt i pkt. 2 i Energiklagenævnets afgørelse af 22. juli 2002, er det også en del af sagens baggrund, at gasledninger bør afproppes og afskæres af sikkerhedstekniske grunde, når ledningerne ikke benyttes.

24. september 2004

J.nr.: 21-290

Eksp.nr.: 16315

TAT

Side 13 af 15

Det er Forsyningsvirksomhedernes beslutning, at forsyningen med ledningsrørført gas til [...] og andres husejeres adresse skal afbrydes til fordel for flaskegas. Der er efter det for nævnet oplyste ingen forskel på kvaliteten af og anvendelsesmulighederne for bygas og flaskegas. Det samme gælder for de to gastypers sikkerhedstekniske tilstand, som myndighederne varetager kontrol og tilsyn med i henhold til gasinstallationslovgivningen (jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 8. december 2003 om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger, § 16).

Som Energiklagenævnet konstaterede i pkt. 6 i afgørelsen af 22. juli 2002, er udgangspunktet, at forsyningsvirksomheden fastlægger takster og andre betingelser inden for lovens rammer. Taksten for afbrydelse af en gasledning andrager omtrent 6.200 kr. ekskl. moms pr. hus.

I lyset af, at Forsyningsvirksomhederne ikke længere leverer ledningsnet-ført gas til de omhandlede ejendomme, er problemstillingen i sagen, om det er urimeligt efter varmemforsyningslovens § 21, at Forsyningsvirksomhederne opkræver den nævnte takst for afbrydelse, når kunden ikke ønsker at modtage gas på flaske i stedet for bygas, og om det kan tillægges betydning, at omkostningerne til opgravning og sikring af det afbrudte hoved- og stikledningsnet – efter det fra Forsyningsvirksomhederne oplyste – udgør omtrent 38.000 kr., svarende til ca. 2.200 kr. for hver af de 17 ejendomme, som det konkret drejer sig om i Nørresundby (begge beløb ekskl. moms).

Det er oplyst i Energitilsynets afgørelse, at [...] i de sidste 7 år ikke har aftaget gas, idet rørene fra måleren til ejendommens installationer er fjernet permanent, men at [...] ikke var afmeldt som gaskunde hos Forsyningsvirksomhederne, men tværtom stadig var registreret som betalende kunde. Der må derfor have været gaskryk i ledningen indtil gasmåleren.

Det er oplyst af Forsyningsvirksomhederne, at der ved renoveringen ikke sker fysisk afbrydning af den enkelte stikledning, idet hele rørsystemet (hoved- og stikledninger) tømmes for gas og tages ud af drift.

Energiklagenævnet finder, at der ved afbrydelse af gasledninger skal betales for afbrydelsen som foreskrevet i de til Energitilsynet anmeldte leveringsbetingelser. Når leveringsbetingelserne har valgt at fastsætte frakoblingsafgiften som en gennemsnitsberegning, må retsstillingen være, at ophørende kunder skal betale taksten for afbrydelse, hvad enten de faktisk afholdte omkostninger ved afbrydelsen måtte være større eller mindre.

Der foreligger efter nævnets opfattelse ikke sådanne særlige grunde, som gør det rimeligt efter varmemforsyningslovens § 21, stk. 4, at fravige dette synspunkt i den foreliggende sag.

24. september 2004

J.nr.: 21-290

Eksp.nr.: 16315

TAT

Side 14 af 15

Energiklagenævnets afgørelse

Energitilsynets afgørelse af 14. oktober 2003 ændres således, at det ikke findes urimeligt efter varmemforsyningslovens § 21, stk. 4, at opkræve [...] den normale takst efter leveringsbetingelserne som hans ejendoms del af omkostningerne til opgravning og sikring af ledningsnettet.

Sagen har været behandlet på Energiklagenævnets møde den 21. september 2004.

Denne afgørelse er truffet i henhold til § 26 i lov om varmemforsyning, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 772 af 24. juli 2000 med senere ændringer.

Afgørelsen kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Afgørelsen er sendt til Energitilsynet, Aalborg Kommune, Forsyningsvirksom-
hederne, og [...].

24. september 2004

J.nr.: 21-290

Eksp.nr.: 16315

TAT

Side 15 af 15

P. N. V.

Christen Boye Jacobsen
Nævnnsformand

/ Thomas Andersen Thrane
Fuldmægtig